

RIKTLINJER FÖR ADMINISTRATION AV ALLMÄNNA VAL - MED KOMMUNIKATIONSPLAN

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Riktlinjer	Vn 2022-06-09 § 3	Valnämnden
Dokumentansvarig	Giltig till		
Kommunstyrelsen	Tills vidare		
Dokumentinformation	Dnr 160/2022		

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
2.	Valnämndens uppgift.....	3
3.	Övergripande principer för valnämndens arbete.....	3
4.	Valnämndens kansli.....	3
5.	Information till väljare	4
6.	Röstmottagare.....	4
6.1	Röstmottagare – uppdrag.....	4
6.2	Röstmottagare i förtidsröstning.....	4
6.3	Röstmottagare i valdistrikt på valdagen.....	4
6.4	Ordförande i valdistrikt	5
6.5	Vice ordförande i valdistrikt.....	5
6.6	Krav på röstmottagare	5
6.7	Avgränsningar för röstmottagare	5
6.8	Förtroendevalda som röstmottagare.....	5
6.9	Rekrytering av röstmottagare.....	6
6.10	Utbildning av röstmottagare	6
7.	Ersättningar	7
8.	Valmaterial.....	7
9.	Valsedlar.....	7
9.1	Utläggning av valsedlar	7
9.2	Valsedlarnas placering och ordning	7
10.	Transport av valmaterial	7
11.	Förtidsröstning.....	8
11.1	Röstningslokal	8
11.2	Öppettider förtidsröstning	8
11.3	Hantering av förtidsröster	9
11.4	Transport av förtidsröster från röstningslokal	9
11.5	Registrering av förtidsröster under förtidsröstningsperioden	9
11.6	Hantering av förtidsröster – valdagen	9
12.	Institutionsröstning	9
13.	Ambulerande röstmottagning.....	10
14.	Valdagen	10
14.1	Röstningslokaler och vallokaler.....	10
14.2	Instruktioner för röstnings- och vallokaler	11
14.2.1	Inför vallokalens/förtidsröstningslokalens öppnande	11
14.2.2	Under röstningen	11
14.2.3	Stängning av förtidsröstningslokal	11
14.2.4	Stängning av vallokal	11
14.2.5	Brand och utrymning.....	12
14.2.6	Bemannning i röstningslokal och vallokal	12
14.2.7	Förtäring valdagen.....	12
15.	Transport av valmaterial till länsstyrelsen i Luleå dagen efter val.....	13
16.	Valnämndens uppdrag under onsdagsräkningen.....	13
17.	Efter valet.....	14
18.	Säkerhet, hot och våld.....	14
19.	Politisk propaganda vid förtidsröstningslokal och vallokal.....	15
20.	Revidering av riktlinjerna.....	15

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

1. Inledning

Valnämnden i var och en av Sveriges kommuner är lokal valmyndighet. Valnämnden har hela ansvaret för genomförandet av röstning inom kommunen.

Denna riktlinje är ett komplement till de handböcker och handledningar som valmyndigheten tagit fram och reglerar i huvudsak de lokala avvägningar som valnämnden gjort gällande arrangerandet av val i Arvidsjaurs kommun.

Lagstiftning och instruktioner från valmyndigheten gäller alltid före bestämmelserna i denna riktlinje i det fall det skulle uppstå en avvikelse.

Riktlinjen ska ses över och vid behov revideras inför varje nytt ordinarie val till riksdag, region, kommun och EU-val.

2. Valnämndens uppgift

Som lokal valmyndighet är valnämndens primära uppgift är att ha ansvar för hela genomförandet av val till riksdag, region, kommun, EU-val, omval och folkomröstningar.

Valnämnden utser och utbildar röstmottagare. Valnämnden ser till att det finns vallokaler och lokaler för förtidsröstning samt att allt material finns på plats då röstning ska genomföras. Valnämnden svarar också för den preliminära räkningen av rösterna dels på valkvällen, dels på onsdagen och eventuellt torsdagen i veckan efter valdagen. Kommunen svarar för kostnaderna för röstmottagare och vallokaler. För detta arbete får kommunen ett visst statsbidrag.

3. Övergripande principer för valnämndens arbete

I moderna demokratier är det i första hand en uppgift för de politiska partierna och folkrörelserna att åstadkomma ett högt valdeltagande. Enligt regeringens mening kan en valmyndighet endast genomföra åtgärder som är opartiska och sakliga.

En valmyndighet får nämligen aldrig riskera att bli försatt i en situation där väljarna kan uppfatta att myndigheten har gjort ett politiskt ställningstagande eller på annat sätt försökt påverka väljarna i valet. En valmyndighet bör därför inte agera t.ex. genom utbildnings eller folkbildningsverksamhet i demokratifrågor utöver den utbildning som sker av valförrättare eller röstmottagare.

Detta följer av kravet på att valresultatet måste uppfattas som riktigt, oantastlig och tillkommet genom en ordning som är fri från påverkan från myndigheternas sida.”

UR PROPOSITION ”DEMOKRATI FÖR DET NYA SEKLET” 2001/02:80 SID 42 ANTAGEN AV RIKSDAGEN”

Valnämnden i Arvidsjaurs kommun utgår från dessa principer i sitt arbete. Det innebär att nämndens verksamhet ska utgå ifrån att väljarnas förtroende för det svenska valsystemet och valorganisationen inte får skadas. Denna princip ska vara bärande för valnämnden och valkansliets arbete.

4. Valnämndens kansli

I valnämndens reglemente framgår att valnämnden till sitt förfogande har personal från kommunstyrelsens kansli. Valkansliet har det operativa ansvaret för planering och genomförande av valen och ska i övrigt bereda, verkställa och följa upp valnämndens beslut.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

5. Information till väljare

De informationsinsatser som sker inför valet 2022 ska ta utgångspunkt i de övergripande principerna för valnämndens arbete. Det innebär att valnämndens informationsinsatser ska utgå från uppdraget att planera och genomföra ett rättssäkert, tillgängligt och effektivt val.

Arvidsjaur kommuns informationsinsatser ska utgöra ett komplement till valmyndighetens insatser. Valmyndigheten ansvarar för att informera väljarna om vad som gäller övergripande och nationellt. Det innebär att nämnden ska säkerställa att allmänheten ska ha tillgång till information om vad som gäller vid valet, framför allt gällande lokala förhållanden som rör förtidsröstningen och själva valdagen.

Valkansliet ansvarar för att planera och genomföra nödvändiga informationsinsatser till kommunens invånare. De främsta informationskanalerna är kommunens hemsida och kommunens facebookside. Annonser ska inför valet införas i lokalt annonsblad. Information i annonserna är ex. allmän valinformation, tid och plats för förtidsröstning kontaktuppgifter etc.

Se även bilaga: **Kommunikationsplan**.

6. Röstmottagare

Röstmottagare är titeln på de personer som ansvarar för att arbeta i val- och röstningslokal. Röstmottagarna tar emot röster i vallokal och röstningslokal samt ska under valnatten räkna röster. Speciellt utsedda valvärdar ansvarar, tillsammans med röstmottagarna, för ordningen i val- och röstningslokalerna.

Att arbeta som röstmottagare i ett allmänt val är ett ansvarsfullt myndighetsuppdrag och ett bidrag till grunden i den svenska demokratin. Det är valnämnden som genomförare av val som bestämmer vilka som kan få uppdraget som röstmottagare.

Hur många röstmottagare som ska finnas i varje valdistrikt avgörs utifrån det behov valkansliet anser behövas. Röstmottagarna delas upp i arbetslag om arbetar i pass under valdagen.

Valnämnden har delegerat att utse röstmottagare till personal på valkansliet. Valdistriktens ordförande och viceordförande utses dock av valnämnden.

6.1 Röstmottagare – uppdrag

Röstmottagarna ska följa valmyndighetens handböcker gällande röstmottagning under förtidsröstning och valdag samt valnämndens särskilda instruktioner. I huvudsak går uppdraget ut på att ta emot röster på ett rättssäkert sätt, räkna röster och i övrigt ge god service till de röstande under röstningsförfarandet samt tillsammans med valvärdar hålla ordning och reda i och i anslutning till röstnings- och vallokalerna.

6.2 Röstmottagare i förtidsröstning

Röstmottagarna sitter två eller tre tillsammans och tar emot förtidsröster. Förtidsröstningen startar 18 dagar före valdagen. Tjänstgöring sker i huvudsak på dagtid. Utöver detta kan även förtidsröstning på kvällar och helger förekomma.

6.3 Röstmottagare i valdistrikt på valdagen

På valdagen är vallokalerna öppna från 08:00-20:00. Under dagen tjänstgör röstmottagarna efter fastställt schema. När röstningen avslutas tjänstgör alla röstmottagare med sammanräkningen tills alla resultat är klara.

Vid val till Europaparlamentet är vallokalen öppen till 21.00.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

6.4 Ordförande i valdistrikt

En röstmottagare tjänstgör som ordförande i valdistriktet. Ordförande ska ha goda kunskaper om val och är den som leder och fördelar arbetet i valdistriktet. Ordföranden ansvarar för att hämta vallängd och visst valmaterial.

6.5 Vice ordförande i valdistrikt

Vice ordförande ska ha goda kunskaper om val och ska vid ordförandens frånvaro leda och fördela arbetet i valdistriktet när ordförande inte tjänstgör.

6.6 Krav på röstmottagare

För samtliga uppdrag krävs att man genomgår valnämndens utbildning först då kan man förordnas som röstmottagare. För samtliga uppdrag krävs:

- Noggrannhet, gott bemötande och samarbetsförmåga.
- Uppdraget kräver god kunskap i svenska. Kunskap i minoritetsspråk och andra stora invandrarspråk är meriterande.
- För att kunna arbeta som röstmottagare/röstmottagare vid förtidsröstning, måste personen fyllt 18 år senast vid tjänstgöringsdagen.

6.7 Avgränsningar för röstmottagare

För att säkerställa att valet upplevs som rättssäkert och att väljarnas förtroende för det svenska valsystemet och valorganisationen inte ska ta skada ska följande begränsningar gälla för röstmottagare:

- Högst två röstmottagare från samma familj får tjänstgöra i samma valdistrikt/röstningslokal.
- Kandidater som förekommer på valsedlar som finns tillgängliga i vallokaler och röstningslokaler i kommunen får inte arbeta som röstmottagare. Se nedanstående avsnitt.

6.8 Förtroendevalda som röstmottagare

Förtroendevalda som innehar ett politiskt uppdrag i Arvidsjaurs kommun får inte arbeta som röstmottagare. Kandidater som förekommer på valsedlar som finns tillgängliga i vallokaler och röstningslokaler i kommunen får inte arbeta som röstmottagare under valet. Riktlinjen omfattar därmed dessa personer:

- kandidater till Arvidsjaurs kommuns kommunfullmäktige,
- kandidater till regionfullmäktige, Norrbottens län,
- kandidater till Sveriges riksdag, Norrbottens läns valkrets,
- kandidater till Europaparlamentet valkrets Sverige
- den som redan har ett politiskt uppdrag i kommunen

Skälet till denna bedömning är att nämndens verksamhet ska utgå ifrån att väljarnas förtroende för det svenska valsystemet och valorganisationen inte får skadas (SOU 2013:24).

Valkansliet ska vid röstmottagarrekryteringen jämföra alla potentiella röstmottagare med partiernas respektive listor.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

6.8 Förtroendevalda som röstmottagare, forts.

Det är av största vikt att väljarna har förtroende för valförfarandet och att de anser att de fått bra bemötande. I det ligger hur röstmottagarna agerar i vallokalen men även hur valsituationen uppfattas av väljarna. Om det i vallokalen finns röstmottagare som är kandidater till exempelvis kommunfullmäktige i kommunen är det inte alltför långsökt att väljaren kan uppfatta det som rättsosäkert eller åtminstone olämpligt. Valnämnden anser därför, likt den vallagskommitté som tillsattes efter valet 2010, att en person som kandiderar på lista i det aktuella valet inte ska fungera som röstmottagare. En rimlig gräns är att det handlar om kandidater på lista på valsedlar som finns i Arvidsjaur kommuns vallokaler, en kandidat till exempelvis kommunfullmäktige i annan kommun får därför förekomma som röstmottagare.

6.9 Rekrytering av röstmottagare

Valnämndens kansli ansvarar för rekrytering av röstmottagare. Rekryteringen ska påbörjas i god tid före valet. Röstmottagare som har erfarenhet från att ha arbetat i tidigare val utan anmärkningar har förtur att arbeta under valet. Valnämnden förbehåller sig dock alltid rätten att utse röstmottagare utifrån personlig lämplighet.

Valnämndens målsättning är att samtliga platser ska vara bemannade senast den 15 juni vid ordinarie val till riksdag, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige. Vid val till Europaparlamentet är målsättningen att samtliga platser ska vara bemannade senast tre månader före valdagen. Vid extraval är målsättningen att samtliga platser ska vara bemannade senast en månad före valdagen. Rekryteringen ska dock alltid hållas öppen fram till valdagen då behov av reserver alltid kan bli aktuellt.

Valkansliet bestämmer i övrigt formerna för hur rekryteringen ska gå till.

6.10 Utbildning av röstmottagare

Utbildning av röstmottagare är obligatorisk enligt vallagen. Det innebär att den som inte genomgått utbildning inte får arbeta som röstmottagare. Målet med utbildningen i Arvidsjaur kommun är att samtliga röstmottagare ska få grundläggande kunskaper om det svenska valsystelet och därmed säkerställa att valet genomförs på ett rättssäkert sätt. Röstmottagarna ska efter genomgången utbildning ha tillräckliga kunskaper för att kunna besvara frågor från röstande om hur valet går till och vilka regler som gäller vid röstmottagandet. Lagstiftaren ställer inga krav på lägsta nivå gällande utbildningen. I Arvidsjaur kommun ska samtliga röstmottagare ha utbildning som motsvarar innehållet i valmyndighetens utbildningsfilmer och valmyndighetens handledning för röstmottagare. Utöver utbildningsmaterialet ska utbildningen innehålla följande områden:

- Övergripande principer för valnämndens arbete
- Bemötande av väljare och service
- Lokala ställningstagande
- Kontaktvägar till valnämndens kansli
- Säkerhet, hot- och våldspromatik.

Valkansliet har i uppdrag att planera och genomföra utbildningarna av röstmottagare. I samband med utbildningar av röstmottagare ska även valnämnden erbjudas utbildning.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

7. Ersättningar

För uppdragen som röstmottagare utgår arvode enligt arvodesreglemente.

8. Valmaterial

Dimensionering och beställning av valmaterial från valmyndigheten samt inköp av förbrukningsmaterial till valorganisationen hanteras av valkansliet inom ramen för befintlig budget.

9. Valsedlar

Valsedlar ska finnas i alla vallokaler och röstningslokaler. Dessa ska läggas ut på ett bord i anslutning till lokalen eller i vallokalen om utrymmet i anslutning till vallokalen inte är lämplig. Valsedlarna ska enligt vallagen förvaras på sådant sätt att väljaren utan insyn från andra väljare eller röstmottagare kan ta valsedlar.

Valkansliet lämnar närmare instruktioner och rekommendationer om hur vallokalerna ska planeras för att säkerställa att väljarna kan ta valsedlar utan insyn.

9.1 Utläggning av valsedlar

Valnämnden svarar för att väljarna i varje vallokal och röstningslokal har tillgång till partivalsedlar för varje parti (även blanka valsedlar) som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än en procent av rösterna och för de partier som är representerade i kommunfullmäktige. Övriga valsedlar som lämnas till valnämnden ska placeras ut av valkansliet.

Partierna ansvarar för att transportera ut sina respektive namnvalsedlar till förvaltningsbyggnaden eller enligt överenskommelse med personal vid valkansliet.

Röstmottagarna i val- eller röstningslokalen ansvarar för att namnvalsedlarna sorteras in i valsedelsställen i den ordning valnämnden bestämt och att valsedelsställen fylls på med de valsedlar som lämnats av partierna.

9.2 Valsedlarnas placering och ordning

Alla partiers valsedlar ska presenteras på ett likvärdigt, ordnat och överskådligt sätt. Valsedlarna ska läggas i valsedelsställ som valnämnden tillhandahåller. Samtliga partivalsedlar som lämnas till valnämnden ska placeras i bokstavsordning. Valsedelställen placeras intill varandra.

Röstningsmottagarna ansvarar för ordningen på samtliga valsedlar och ska löpande hålla uppsikt över denna ordning. Det är särskilt viktigt att säkerställa att partivalsedlar och namnvalsedlar inte kastas, täcks över eller på annat sätt manipuleras.

10. Transport av valmaterial

Valkansliet säkerställer att valmaterial som skärmar, skyltar, urnor med mera transporteras ut till vallokalerna. Visst valmaterial som vallängd, och vallåda hämtas av respektive valdistrikts ordförande hos valkansliet.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

11. Förtidsröstning

Enligt vallagen måste det finnas minst ett röstmottagningsställe i varje kommun under hela förtidsröstningsperioden, med start 18 dagar före valdagen.

11.1 Röstningslokal

Förtidsröstningslokaler i Arvidsjaur kommun är Medborgarhuset Arvidsjaur, Finnbergs i Glommerträsk, Affär'n i Abborrträsk och Café Navet i Moskosel.

11.2 Öppettider förtidsröstning

Öppettiderna ska anpassas till när väljare förväntas rösta. Det måste vara möjligt att förtidsrösta i någon av kommunens förtidsröstningslokaler varje dag från 24 augusti t.o.m. 11 september.

Öppettider vid förtidsröstningslokaler utses formellt av valnämnden som delegerat uppgiften till valnämndens ordförande.

Följande öppettider ska gälla vid förtidsröstningslokalen:

<u>Medborgarhuset Arvidsjaur</u>		<u>Café Navet Moskosel</u>	
Måndag, onsdag, fredag	11.00-13.00	Onsdag 24/8	18.00-20.00
Torsdag 25/8	17.00-19.00	Onsdag 31/8	18.00-20.00
Lördag 27/8, söndag 28/8	16.00-18.00	Onsdag 7/9	18.00-20.00
Tisdag 30/8	17.00-19.00		
Torsdag 1/9	17.00-19.00	<u>Affär'n Abborrträsk</u>	
Lördag 3/9, söndag 4/9	16.00-18.00	Onsdag 24/8	16.00-18.00
Tisdag 6/9	17.00-20.00	Söndag 28/8	10.00-12.00
Torsdag 8/9	17.00-20.00	Onsdag 31/8	16.00-18.00
Lördag 10/9	11.00-13.00	Söndag 4/9	10.00-12.00
Valdagen 11/9	08.00-20.00	Onsdag 7/9	16.00-18.00
		Valdagen 11/9	10.00-12.00
<u>Finnbergs Glommerträsk</u>			
Onsdag 24/8	15.00-17.00	<u>Ringelsta</u>	
Fredag 26/8	15.00-17.00	Onsdag 7/9	13.00-15.00
Tisdag 30/8	15.00-17.00		
Fredag 2/9	15.00-17.00		
Tisdag 6/9	15.00-17.00		
Fredag 9/9	09.00-12.00, 18.00-20.00		
Lördag 10/9	10.00-12.00		
Valdagen 11/9	10.00-14.00		

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

11.3 Hantering av förtidsröster

Röstningslokalernas valurnor ska ha lock samt vara låsta eller förseglade. När röstningslokalen är stängd ska material som t ex valsedlar, kuvert med mera förvaras inlåst.

Valkansliet ansvarar för närmare instruktioner kring hur förtidsrösterna ska förvaras efter röstningens avslutande.

11.4 Transport av förtidsröster från röstningslokal

Om röstningslokalen saknar möjlighet för säker förvaring måste rösterna dagligen fraktas till ett säkert förvaringsutrymme. Transporter från förtidsröstningslokal ska ske på ett säkert sätt. Två röstmottagare ska följas åt när rösterna transporteras från röstningslokalen.

Valkansliet ansvarar för närmare instruktioner kring hur transporter av förtidsrösterna och dess inlåsnings ska gå till.

11.5 Registrering av förtidsröster under förtidsröstningsperioden

Inför valdagen tar kommunen emot förtidsröster från ett flertal olika avsändare. Alla förtidsröster som hanteras i kommunen ska enligt valdagen registreras i valdatasystemet.

Valkansliet ansvarar för registreringen i valdatasystemet enligt valmyndighetens instruktioner och säkerställer att förtidsröster som ska skickas vidare till andra kommuner hanteras enligt gällande regelverk.

Under förtidsröstningsperioden sorteras förtidsröster löpande. Denna sortering sköts av valkansliet.

11.6 Hantering av förtidsröster – valdagen

På valdagen ska förtidsröster skickas ut till respektive vallokal så att rösterna kan granskas. Valnämndens presidium säkerställer transporterna.

Sorteringen av förtidsröster inför utskick till vallokalerna sker löpande av valkansliet. I övrigt ska valmyndighetens instruktioner följas gällande hanteringen av förtidsröster.

12. Institutionsröstning

Kommunen anordnar förtidsröstning på äldreboenden. Institutionsröstningen jämförs med förtidsröstning i röstningslokal. Institutionsröstningen är till för boende, anhöriga, besökare och vårdpersonal. Den som vill rösta måste ha röstkortet med sig.

I Arvidsjaur kommun sker institutionsröstning på Ringelsta.

Valkansliet ansvarar för att säkerställa institutionsröstning. Röstmottagare utgörs, om nämnden inte beslutar något annat, av valkansliets personal. Öppettiderna ska vara minst två timmar per institutionen. Plats och dag fastställs i samband med övrig förtidsröstning och annonseras samtidigt. Innan beslut fattas ska valkansliet på valnämndens vägnar samråda med Ringelstas ledning.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

13. Ambulerande röstmottagning

Ambulerande röstmottagning betyder att röstmottagare från kommunen kommer till väljarens hem eller motsvarande och förrättar förtidsröstning där. Det måste vara minst två röstmottagare vid denna typ av röstning.

Endast den som är sjuk, funktionshindrad eller gammal och inte själv kan ta sig till sin vallokal eller en röstningslokal får anlita en ambulerande röstmottagare. I Arvidsjaur kommun ansvarar normalt valkansliet för att säkerställa den ambulerande röstmottagningen.

Arvidsjaur kommun erbjuder ambulerande röstmottagning förtidsröstningsperioden under vardagar mellan kl. 10.00- 16.00. Den som vill rösta måste anmäla sitt behov av ambulerande röstmottagare till valnämndens kansli efter vilket överenskommelse om dag och tid sker.

På valdagen kan ambulerande röstmottagning beställas till och med kl. 16.00.

De ambulerande röstmottagarna utses formellt av valnämnden som delegerat uppgiften till valkansliet.

14. Valdagen

Arvidsjaur kommun har tre valdistrikt och varje distrikt har en vallokal.

14.1 Röstningslokaler och vallokaler

Valnämnden har enligt vallagen ansvar för att det ska finnas lämpliga lokaler som ger väljarna goda möjligheter att rösta i fråga om lokalisering, tillgänglighet och öppethållande. Lokalerna ska därtill vara värdeneutrala, d.v.s. de får inte ha anknytning till viss politisk sammanslutning och bör inte ha en sådan anknytning till en viss religiös sammanslutning eller ett visst företag som kan påverka väljaren i samband med röstningen.

Det ska finnas en vallokal för varje valdistrikt. Valdistrikten är utformade så att antalet röstberättigade per distrikt ska ligga mellan ca 1000-2000 personer.

Valnämndens bedömning, utifrån antalet röstberättigade, är att det för närvarande räcker det att ha tre förtidsröstningsställen under valdagen och att de ska ligga i centralorten samt i Glommerträsk och Abborrträsk.

Röstningslokalerna som används bör vara lokaler där vanligtvis många människor passerar.

Alla kommunens röstnings- och vallokaler ska vara tillgängliga. Det innebär att lokalerna ska ha en ramp för rullstolar och rullatorer och att det vid behov ska finnas hiss. Vallokalerna ska granskas utifrån råd gällande tillgänglighet.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

14.2 Instruktioner för röstnings- och vallokaler

Valmyndighetens handledning ska följas. Nedanstående instruktioner utgör komplement till valmyndighetens handledning. Valkansliet får utfärda ytterligare instruktioner och rutiner.

14.2.1 Inför vallokalens/förtidsröstningslokalens öppnande

- Följ Valmyndighetens handledning.
- Vallokaler ska vara tillgängliga. Om dörröppnare saknas ska dörrarna ställas upp. Uppstår tillgänglighetsproblem som inte kan lösas på plats ska valkansliet kontaktas.
- Ta del av lokalens utrymningsplan. Säkerställ att samtliga röstmottagare vet var nödutgångar finns.

14.2.2 Under röstningen

- Följ Valmyndighetens handledning.
- Kontrollera under dagen att skyltarna som visar var lokalen finns sitter kvar.
- Kontrollera att dörröppnare fungerar under dagen/uppställda dörrar inte stängts av väljare (kontrollera tillgängligheten)
- Kontrollera att ingången till lokalen inte blockeras – viktigt att barnvagnar, cyklar, bilar med mera inte parkeras i vägen. (kontrollera tillgängligheten)
- Beakta generellt tillgängligheten in till och i vallokalen under valdagen.
- Beakta tillgängligheten för allergiker och personer med överkänslighet: djur kan inte tillåtas i lokalerna och rökning bör inte ske i anslutning till entrén eller i lokalerna. Röstmottagare ska under valdagen inte parfyma sig.
- Uppstår problem med lokalen, kontakta valkansliet. Valkansliet kan ge förslag på hur olika problem kan lösas, svara på frågor m.m.

14.2.3 Stängning av förtidsröstningslokal

Stängning ska ske i enlighet med instruktioner i Valmyndighetens handledning. Materialet sorteras och redovisas enligt instruktionerna i handledningen. Antalet mottagna röster per dag ska redovisas. Rapport ska därför ske till valkansliet, som matar in informationen i Valdatasystemet.

- Transport av förtidsrösterna sker enligt särskild instruktion från valkansliet.
- Ta bort ev. dörrstoppar samt stäng ev. öppna fönster innan lokalen lämnas och låses.
- Material så som fönsterkuvert, omslag, förseglingar och säkerhetstejp ska förvaras inlåst eller under uppsyn.

14.2.4 Stängning av vallokal

Efter avslutad rösträkning ska vallokalen stängas.

- Återställ bord och stolar som de var när ni anlände till lokalen.
- Grovstäda lokalen så att det inte ligger kvar oanvända valsedlar, röstkort, kuvert och annat skräp kvar.
- Packa ihop valskärmar, valurna, oanvända valsedlar och övrig utrustning som ska hämtas av valkansliet och ställ materialet så att den är tillgänglig för hämtning av transportör.
- Ta bort ev. dörrstoppar samt stäng ev. öppna fönster och dörrar innan lokalen lämnas och låses.
- Eventuella skador i lokalen ska anmälas till valnämnden.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

14.2 Instruktioner röstnings- och vallokaler, forts.

14.2.5 Brand och utrymning

- Följ valmyndighetens handledning om avbruten röstmottagning
- Om branddörrar ställts upp så måste dessa stängas vid ett brandlarm (ta bort ev. kilar m.m.)
- Ordföranden/vice ordföranden bör vid behov ta rollen som utrymningsledare och säkerställa att alla kommer ut vid en utrymning.

14.2.6 Bemanning i röstningslokal och vallokal

I respektive röstningslokal arbetar normalt tre personer tillsammans. Valnämndens kansli bedömer när finns behov av att kalla in fler röstmottagare.

I respektive vallokal arbetar normalt åtta personer per valdistrikt som fördelas på skift. Det innebär att vid varje givet tillfälle ska det i vallokalen finnas en ordförande alternativt vice ordförande och minst tre röstmottagare.

Ordföranden/vice ordföranden leder och fördelar arbetet i respektive vallokal och skift.

14.2.7 Förtäring valdagen

Valnämnden har som lång tradition att bjuda röstmottagarna på enklare förtäring under valdagen. Valnämndens kansli ansvarar för att inom ramen för tilldelad budgetram beställa förtäring till röstmottagare under valdagen.

14.3 Valnämndens kansli – organisation och bemanning under valdagen

Valnämndens presidium och valkansliet ska finnas på plats enligt särskilt schema under valdagen från 07.00 till dess röstmottagningen avslutats och resultatet rapporterats till länsstyrelsen. Valkansliet ska under valdagen vara tillgänglig för allmänheten och valdistrikten för att ge information och besvara frågor.

Efter att vallokalerna stängts ska förberedelser göras inför kommunens mottagning av valmaterial på valnatten.

14.4 Valnämndens uppgifter under valdagen

Valnämndens ordförande och vice ordförande ska tjänstgöra under valdagen.

Övriga ledamöter ur valnämnden, som presidiet utser, ska finnas tillgängliga efter överenskommelse.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

14.5 Valnatten – rösträkning

Valmyndighetens handledning ska följas vid rösträkningen.

När vallokaler har stängt räknar valförrättarna samtliga röster för sitt distrikt.

Rösträkningen under valnatten är offentlig. Det innebär att ytterdörrar ska hållas olåsta under hela rösträkningen. Person som vill observera rösträkningen får sitta eller stå på anvisad plats, men ska i övrigt inte hindras från att observera rösträkningen.

När valförrättarna har räknat klart respektive val i sitt valdistrikt ringer ordföranden till länsstyrelsen och rapporterar resultatet. Sedan transporteras valmaterialet till kommunalhuset för säker förvaring under natten.

15. Transport av valmaterial till länsstyrelsen i Luleå dagen efter val

Dagen efter val ska det av kommunen granskade materialet transporteras till länsstyrelsen.

Valnämnden ansvarar för att materialet som ska lämnas över till länsstyrelsen är kontrollerat och i sin ordning.

Valnämndens ordförande och vice ordförande ansvarar för transporten av valmaterialet.

Transporten ska ske på betryggande sätt. Krävs ersättare utses denna av ordföranden och i hans bortavaro av vice ordföranden. Chauffören ska ha haft en dygnsvila om minst åtta sammanhängande timmar före transporten.

16. Valnämndens uppdrag under onsdagsräkningen

Enligt vallagen 12 kap 1-8 §§, ska valnämnden sammanträda för att granska de röster som inte räknas i vallokalerna. Det rör sig i första hand om förtidsröster som lämnats i andra kommuner dagarna före valet och brevröster från utlandet. Minst tre av de rösträknare som tjänstgjort under förtidsröstning/valdagen utses att bistå valnämnden vid sammanräkningen.

Sammanträdet är offentligt. Valnämnden ska annonsera om tid och plats för när den preliminära rösträkningen sker.

Vid onsdagsräkningen ska valnämnden granska:

- de förtidsröster som röstmottagarna underkänt på valdagen samt
- de förtidsröster som inte granskats i vallokal. Det är förtidsröster från annan kommun, brevröster från utlandet och röster från utlandet via Valmyndigheten som inte skickats ut till vallokal eller brevröster som kommit till kommunen efter valdagen.
- Även de förtidsröster som kommer till kommunen med posten på onsdag morgon ska hanteras vid valnämndens preliminära rösträkning.

Valmyndighetens manualer tillämpas för rösträkning vid onsdagsräkningen.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

17. Efter valet

Vissa handlingar som rör valet ska sparas för all framtid, andra sparas under valperioden fram till nästa val och några kan förstöras efter valet. Material sparas för kulturarvet och för framtida forsknings skull och i Valmyndighetens handbok för gällande valår finns kompletta listor om vad som gäller. Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor har råd om bevarande och gallring av valnämndens handlingar.

Efter valet samlas statistik in för att skapa ett bättre underlag för framtida val. I Valmyndighetens handbok finns instruktioner om vad som gäller. Material ska i övrigt inventeras och ställas i förråd. Material som måste nyanskaffas ska antingen beställas direkt eller i god tid före nästa riksdags-, region- och kommunval samt EU-val.

18. Säkerhet, hot och våld

Av vallagen framgår att Röstmottagarna ansvarar för ordningen i vallokalen och på röstmottagningsstället. Den som finns i lokalen eller i ett utrymme intill denna ska rätta sig efter de anvisningar som röstmottagarna ger för att röstmottagningen skall kunna genomföras.

Om någon som arbetar i vallokalen eller röstande blir utsatta för hot och eller våld ska det omedelbart anmälas till valnämnden. Valnämndens inställning är att brott riktade mot röstmottagare alltid ska polisanmälas. Det är dock alltid den drabbade som avgör om en polisanmälan ska göras.

Störningar i vallokalen ska alltid anmälas till valnämnden.

18.1 Akuta åtgärder

Vid hot - försök behålla lugnet, lyssna utan att avbryta den som hotar, undvik motargument. Var uppmärksam på vad som sägs och skriv ned eller om möjligt spela in samtalet.

Om hot övergår till handling:

- Ta skydd
- Dokumentera klockslag och datum.
- Var uppmärksam på vad som sägs och skriv ner det eller om du kan så spela in.
- Tillkalla polis, 112 uppge vem du är, var du är, vad som har hänt, vilka som är drabbade.
- Hjälp varandra.
- Försök ta dig från platsen.
- Nödvarn.
- Stäng och utrym röstlokalen.

Personer som uppträder störande på ett sådant sätt att det påverkar ordningen i vallokalen, eller på annat sätt negativt påverkar röstningsförfarandet, ska avvisas från platsen. Skulle hot eller våld förekomma ska kontakt tas med polisen.

Riktlinjer för administration av allmänna val

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

19. Politisk propaganda vid förtidsröstningslokal och vallokal

I en vallokal och röstningslokal, eller i ett utrymme intill en sådan lokal, får det enligt vallagen inte förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val.

Valprövningsnämnden har i sitt beslut 2010:36 konstaterats att det står i uppenbar strid mot 8 kap. 3 § vallagen att en partiföreträdare uppehöll sig i röstningslokalen vid bordet för röstmottagning och där ställde en fråga till den röstande. Valprövningsnämnden har i samma ärende som det refereras till ovan bedömt att ett valtält som var placerat 10 meter framför ingången till en röstningslokal inte var förenlig med 8 kap 3 § vallagen.

19.1 Valnämndens riktlinjer för propaganda vid förtidsröstningslokal och vid vallokal

Personer som kommer in i en val- eller röstningslokal och som bär tydliga partisymboler på kläder, väskor eller dylikt ska först instrueras att avlägsna partisymbolerna och om det inte hörsammas ska personen instrueras att lämna vallokalen.

Personer som försöker överlämna politisk proganda eller på annat sätt bedriver valkampanj (utöver valsedelutdelning som enligt praxis är tillåten) i direkt eller nära anslutning till en röstningslokal eller vallokal är inte förenligt med 8 kap 3 § vallagen. **En tydlig trend är dock att väljare i högre utsträckning än tidigare upplever valsedelutdelningen som påträngande.**

För att undvika propaganda bör valnämnden ta reda på vilka politiska aktiviteter som kommer att ske i anslutning till lokalerna i enlighet med bestämmelserna i vallagen.

De politiska partierna får enligt valmyndigheten stå utanför röstningsmottagningslokaler och vallokalerna och dela ut valsedlar. Att dela ut valsedlar räknas alltså inte som en påverkan av väljarnas val. Valnämnden kan dock utfärda instruktioner om var sådan utdelning av valsedlar inte får ske.

Valnämnden gör bedömningen att partier inte får stå i direkt anslutning till vallokalens ytterentré eller på annat sätt uppträda påträngande så att det kan upplevas som ett intrång mot väljarnas integritet.

Valkansliet har i uppgift att ta fram närmare instruktioner för respektive vallokal beträffande inom vilket område det bedöms som olämpligt med valsedelutdelning från partierna. Röstmottagare ska omgående anmäla till valnämnden om händelser som bedöms bryta mot 8 kap 3 § vallagen.

20. Revidering av riktlinjerna

Riktlinjen ska ses över och vid behov revideras inför varje nytt ordinarie val till riksdag, region, kommun, EU-val och folkomröstning.

Kommunikationsplan

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

Kommunikationsplan för genomförandet av val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2022

Allmänt

Allmän rösträtt är historiskt sett ett sent fenomen. Olika slag av rösträttshinder har genom tiderna uteslutit större eller mindre delar av befolkningen från att delta i de allmänna valen.

I dag en är allmän och lika rösträtt en självklarhet, liksom den allmänna principen om fria och hemliga val. Tilltron till demokratin bygger på att allmänheten har tilltro till att valen går korrekt till.

Bakgrund

Den 11 september är det val till riksdag, kommun och region (RKR). Inför, under och efter valet krävs olika kommunikationsinsatser för att valet ska kunna genomföras på ett tryggt, säkert och korrekt sätt.

För Arvidsjaur kommun är det viktigt med ett högt valdeltagande, att alla känner att de har möjlighet att rösta och att det är tydligt hur och var röstning sker.

Valnämnden behöver kommunicera proaktivt för att kunna förhindra eventuell ryktesspridning som kan påverka väljarna att göra fel. Dessutom behöver alla som arbetar inför och under valet få tydlig och relevant information så att de kan göra ett bra jobb.

Förtidsröstningen startar onsdagen den 24 augusti och pågår till och med valdagen. I Arvidsjaur kommun finns tre valdistrikt och fem förtidsröstningslokaler. Kommunen arrangerar även ambulerande röstmottagning.

Syfte

Kommunikationen ska

- underlätta för alla att rösta
- bidra till att de röstberättigade känner till var och när de kan rösta
- bidra till att de röstberättigade känner till hur det går till att rösta
- bidra till att tillräckligt antal röstmottagare rekryteras
- bidra till att röstmottagarna kan sköta sitt jobb korrekt

Budskap

Varför?

- Skapa förtroende för valarbetet och valsyste

Vad?

- Vilket/vilka val som avses
- Röstningen sker lokalt över hela landet
- Alla röster räknas manuellt och kontrollräknas minst två gånger
- Röstmottagning och rösträkning är offentliga

Valnämnden ska förklara

- Hur det går till att rösta
- Var det går att rösta
- När man kan rösta

Kommunikationsplan

Fastställt av valnämnden 2022-06-09 § 3

Val av informationskanaler

Informationen ska vara bred och målgruppsanpassad samt vara enkel och lättförståelig.

Enkel information

- arvidsjaur.se
- Kommunens Facebooksida
- Valmyndighetens information

Bred information

- Digitala skyltar vid Arvidsjaur's infarter
- Digitala skyltar i foajén kommunalhuset, foajén Ringelsta äldreboende/trygghetsboende, entrén Medborgarhuset samt Navet Moskosel.
- Lokalt annonsblad

Målgruppsanpassningar

- Sociala medier
- Offentliga platser
- Information på olika språk

Planerade kommunikationsinsatser

Februari-maj	Rekrytera röstmottagare
Mars-september	Informera internt
Augusti-september	Informera röstmottagare om deras uppdrag
Augusti-september	Informera kommunens verksamheter som möter allmänheten
Augusti	Annonsering i lokalt annonsblad, arvidsjaur.se, Facebook, Digitala skyltar
Valdagen	Höjd beredskap för att snabbt kunna kommunicera förändringar och andra händelser
September	Kungörelse om kommunens preliminära rösträkning (onsdagsräkning)
September	Informera om valresultatet på arvidsjaur.se
September-oktober	Utvärdering tillsammans med valnämnden